

**UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA
BARCELONATECH**

Pla Impulsor del Compromís Social de la UPC

**Document informatiu presentat al Consell de Govern
del dia 12 de novembre de 2020**

Vicerectorat de Responsabilitat Social i Igualtat

Pla impulsor del compromís social

“Canvia el món amb la UPC”

1. Introducció

La generació d'impactes positius a la societat des de la universitat és un aspecte inherent a la pròpia funció i missió d'una universitat pública. A través del que es pot qualificar d'activitats pròpies i tradicionals de la universitat com la formació, la recerca científica i la transferència de tecnologia, les universitats poden contribuir de manera significativa al benestar social de la seva comunitat, el seu entorn i el món global, essent agents clau del desenvolupament sostenible de la societat i incloent aspectes com l'ètica i la responsabilitat individual, la sostenibilitat, la inclusió, la solidaritat, o el reforç de vincles i lligams positius. Però no només en aquestes activitats es poden generar impactes positius, doncs també en la pròpia gestió de la organització, o en la gestió del rol social de la pròpia institució, es prenen decisions que tenen impacte sobre la societat.

Aquest pla neix amb la voluntat d'impulsar el compromís de la UPC per exercir la pròpia responsabilitat social, reduint els obstacles sistèmics que la dificulten a escala d'universitat i potenciant els factors facilitadors d'aquesta assumpció de responsabilitat. Així com la responsabilitat és un concepte que fa referència a la capacitat de respondre -i d'assumir-ne les conseqüències-, aquest pla va més enllà i s'emmarca en el concepte de *compromís*, que aporta proactivitat i fa referència a la “paraula donada”.

En els darrers anys, tant el concepte de compromís social com de responsabilitat social han guanyat rellevància. La Unió Europea ha publicat l'any 2020 el seu informe “*Community engagement in higher education: trends, practices and policies*”¹, que parla d'una re-emergència de l'interès del rol social que juguen les universitats. En aquest mateix informe, es defineix el compromís (engagement) com “el ventall d'opcions en que el personal, els estudiants i la pròpia gestió de la universitat interactua amb les comunitats externes en formes mútuament beneficioses, tant com part de l'activitat docent i la recerca, com altres projectes i iniciatives conjuntes”. També, el document defineix comunitat com “comunitats de lloc, identitat o interès, cosa que inclou, entre d'altres, administració, empreses, escoles, societat civil i ciutadania”.

Conscients d'aquesta responsabilitat social de la UPC, que es recull als propis Estatuts, des de fa anys s'han anat desenvolupant activitats molt diverses a partir del compromís social personal i col·lectiu, que s'han anat institucionalitzant de forma progressiva en polítiques i plans emmarcats sota conceptes com la cooperació per al desenvolupament, la sostenibilitat o la igualtat, per posar alguns exemples.

Per tal de generar un marc comú, l'any 2011 es van formular les línies clau d'una política de Responsabilitat Social de la UPC, que definia que “La Responsabilitat Social implica la preocupació i cura pels impactes ambientals, socials i econòmics de l'activitat universitària en els seus diferents àmbits d'influència, amb l'objectiu que aquests impactes siguin positius per a la societat. Comporta l'assumpció d'un compromís institucional, la definició i desplegament d'un pla d'acció i el posterior retiment de comptes”.

En aquest mateix document, es van aprovar les següents línies d'actuació:

---

¹ Farnell, T. (2020). ‘Community engagement in higher education: trends, practices and policies’, NESET report, Luxembourg: Publications Office of the European Union. doi: 10.2766/071482.

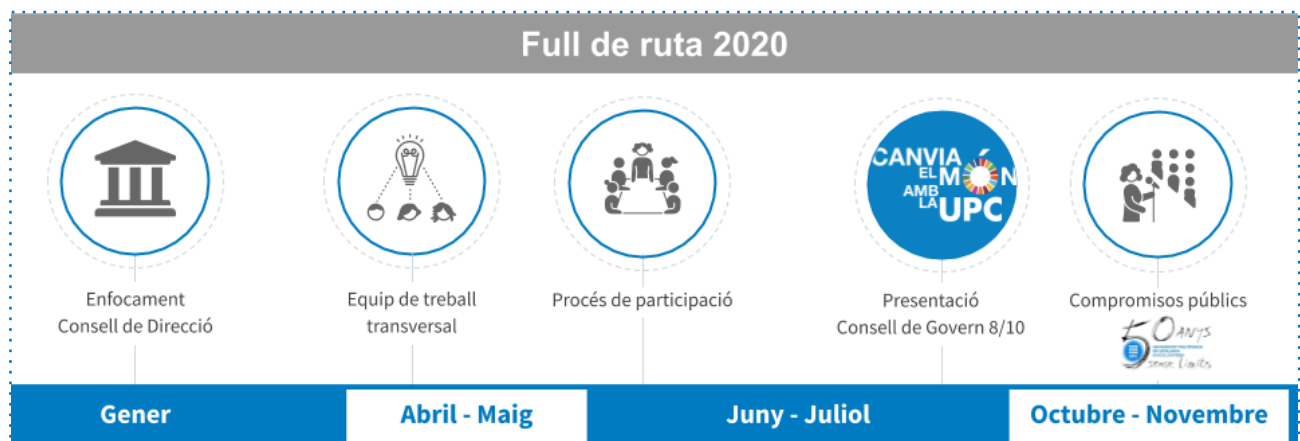
- ✓ Impuls i coordinació de la Responsabilitat Social de manera conjunta des dels diferents àmbits de la Universitat.
- ✓ Formulació i articulació de les polítiques a través del Pla de Govern i d'un seguit de Plans sectorials.
- ✓ Participació activa en fòrums i xarxes socials vinculades a la Responsabilitat Social.
- ✓ Reforçament i/o ampliació dels mecanismes de difusió utilitzats, tenint cura d'emmarcar-ho en una perspectiva integradora del conjunt.
- ✓ Enfortiment de la comunicació bidireccional entre els diferents grups d'interès.
- ✓ Transparència i rendició de comptes.

Nou anys després, aquestes línies segueixen vigents, i s'ha progressat en diversos fronts; tanmateix encara cal assegurar la seva institucionalització, l'escalabilitat i la major transversalitat, mantenint l'impuls constant, la coordinació d'iniciatives i la visibilitat de les accions. Alhora, les necessitats socials es fan cada vegada més paleses i requereixen d'una resposta àgil de la Universitat, com s'ha vist, per exemple, amb la crisi del COVID19, l'emergència climàtica o les creixents desigualtats socio-econòmiques.

L'equip de govern actual de la UPC s'ha compromès amb el propi Pla d'actuacions (2018-2021) a fer progressar de forma significativa aquest àmbit, amb canvis estratègics, institucionals i organitzatius. L'any 2019 es crea el Vicerectorat de Responsabilitat social i igualtat. La realització d'aquest **Pla Impulsor del Compromís Social: Canvia el món amb la UPC** és fruit d'aquesta determinació.

Així, si bé el compromís social de la UPC s'ha recolzat des de fa temps en les polítiques sectorials que s'han anat desenvolupant al llarg dels anys (la cooperació per al desenvolupament, la sostenibilitat, els plans d'igualtat i inclusió...) aquest Pla Impulsor té com a principal objectiu reforçar aquests plans sectorials, dotar-los de més coherència i millorar l'impacte de les seves accions.

En el disseny d'aquest Pla s'ha facilitat la participació de la comunitat universitària, així com de persones i entitats de l'entorn, en un procés participatiu en que s'han recollit aportacions i comentaris de més de 150 persones. El procés i les aportacions recollides es poden trobar en l'Annex d'aquest document.

2. Marc de referència

La Responsabilitat Social als Estatuts de la UPC

El compromís de la institució amb la Responsabilitat Social el trobem als mateixos Estatuts, la disposició normativa de màxim rang a la Universitat. Així doncs, en els Estatuts de la UPC (2012), es fa referència a tota una sèrie d'objectius, principis informadors i drets que es troben directament entroncats amb la Responsabilitat Social i les seves diferents vessants, en un seguit d'articles que conformen el seu Títol I, on es descriuen la naturalesa i finalitats de la nostra Institució i els articles 4, 5, 6 i 7².

Així doncs, la responsabilitat social, la igualtat d'oportunitats, la sostenibilitat, la solidaritat formen part dels valors de la institució.

Els valors UPC

Responsabilitat social

Canvia el món amb la UPC: les polítiques i les actuacions més rellevants.

Igualtat d'oportunitats

La UPC promou la igualtat dins la comunitat universitària i també a la societat a què serveix.

Sostenibilitat

Plans, serveis i recursos per aconseguir que la Universitat sigui una institució sostenible.

Cooperació i solidaritat

La UPC s'implica, a través dels seus membres, en projectes de cooperació i voluntariat.

Tecnohumanisme

Dotar d'escala humana a la tecnologia és un dels reptes de la UPC.

La responsabilitat social al Pla d'actuacions de la UPC (2018-2021)

El pla de govern vigent de la UPC està estructurat entorn de 7 compromisos i 12 reptes que es poden consultar a l'Annex 4 d'aquest pla. Entenent que la responsabilitat social és un concepte que abasta totes les activitats universitàries, és present de forma transversal a tot el Pla.

Tanmateix, el compromís 6 (Una Universitat compromesa amb la societat) i el repte 11 (Incrementar el compromís de la UPC amb la societat i el territori) fan explícita l'acció proactiva de la Universitat respecte la societat, el compromís social.

² Estatuts de la UPC <https://www.upc.edu/normatives/ca/normativa-propia-de-la-upc/marc-legislatiu-general/estatuts-de-la-upc>

L'articulació de polítiques sectorials a la UPC

Al llarg de les tres últimes dècades, la Universitat ha dissenyat i posat en marxa tota una sèrie d'iniciatives que s'han articulat en un seguit de polítiques, programes i/o plans sectorials vinculats a desplegar una o altra de les dimensions de la Responsabilitat Social, així com d'unitats responsables per impulsar-les o coordinar-les.

La Taula resumeix algunes fites que han marcat la trajectòria de la UPC en aquest àmbit.

Taula. Fites clau del Compromís Social a la UPC	
1992	Creació del Centre de Cooperació per al Desenvolupament.
1996	Pla de medi ambient (1996-2001). Creació de la Càtedra Unesco de Sostenibilitat. Programa Dona.
1998	Pla de Prevenció de Riscos Laborals a la UPC.
1999	Creació de la Global University Network for Innovation (GUNI).
2002	Programa d'atenció a les discapacitats.
2005	Creació del Centre Interdisciplinari de Tecnologia, Innovació i Educació per la Sostenibilitat (CITIES). Creació de la Càtedra d'Accessibilitat.
2006	I Pla UPC Sostenible 2015. (acord CG núm 29/2006) Creació de l'Oficina de Suport a la Igualtat d'Oportunitats (acord CG núm 10/2006)
2007	Creació de la Comissió d'igualtat d'Oportunitats de la UPC (acord CG núm 5/2007) Pla Director d'igualtat d'oportunitats de la UPC 2007-2010 (acord CG núm 133/2007) Creació del Comissionat de Desenvolupament Sostenible .
2008	Declaració de Sostenibilitat de la UPC. (acord CG núm 5/2007) Competència genèrica obligatòria de "Sostenibilitat i compromís social" en tots els plans d'estudi de la UPC.
2009	Política de Prevenció de Riscos Laborals a la UPC. Programa STEP de suport a la integració de la competència de "Sostenibilitat i compromís social".
2010	Creació de l'Institut de Sostenibilitat. Pla de Llengües de la UPC. (acord CG núm 12/2010)
2010	Pròrroga del Pla Director d'igualtat d'oportunitats de la UPC (acord CG núm. 52/2010).
2011	Aprovació del Codi ètic i de bones pràctiques del personal al servei de la UPC i del seu estudiantat (acord CG 106/2011) Pla UPC Cooperació 2015 (Acord CG núm 179/2011). II Pla UPC Sostenible 2015. (acord CG núm 234/2011) Pla UPC Responsabilitat Social 2015. Pla d'estalvi energètic 2011-2014. (acord CG núm 234/2011)
2012	II Pla d'Igualtat d'Oportunitats a la UPC 2013 - 2015 (acord CG núm. 212/2012). Creació de la Unitat d'Igualtat de la UPC (acord CG núm. 83/2012)
2014	Programa Nexus24 de comunitats col·laboratives.
2015	Pla UPC 2020 de Sostenibilitat Energètica (acord CG núm 165/2015) Política de mobilitat sostenible de la UPC (acord CG núm 40/2015)
2016	Pla de Biodiversitat dels jardins de Torre Girona. Estratègia UPC Recircula. (acord CG núm 43/2016) III Pla d'Igualtat de gènere de la UPC 2016-2020 (acord CG núm 145/2016)
2017	Creació del Gabinet d'innovació i comunitat.
2019	Creació del Vicerectorat de Responsabilitat Social i Igualtat. Estratègia de Cooperació UPC 2021 (acord CG/2019/07/05).

	Programa universitat, ciutat i sèniors (acord CG/2019/07/02).
2020	Estratègia d'acció climàtica (acord CG/2020/06/04) Competència genèrica obligatòria de "Gènere" en tots els plans d'estudi de la UPC (acord CG/2020/02/13)

Agenda 2030 i la seva translació local

L'Agenda 2030 de Nacions Unides, aprovada l'any 2015 i concretada en els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible, és un referent obligat per desplegar el compromís social de la universitat. Aquesta agenda global de desenvolupament s'ha concretat a Catalunya en el Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya³ (aprovada el 25 de setembre de 2019).

El Consell Interuniversitari de Catalunya, a través de la comissió per a l'Agenda 2030, l'Associació Catalana d'Universitats Públiques amb el projecte UODS, així com les universitats de l'estat espanyol s'han posicionat en relació al seu compromís amb l'Agenda 2030.

En la seva política de responsabilitat social i de compromís amb el desenvolupament sostenible, la UPC s'alinea amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible en el conjunt de la seva activitat, compartint els marcs de referència que proposen l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP)⁴, el grup de treball de l'Agenda 2030 del Consell interuniversitari de Catalunya, la Comisión de CRUE para la incorporación de la Agenda 2030, la Red Española de Desarrollo Sostenible (REDS)⁵, la xarxa Global University Network for Innovation (GUNI) o la European Association of Universities (EAU), entre d'altres.

Àmbits de la Responsabilitat Social Universitària (RSU)

La Sustainable Development Solutions Network, en la seva guia "Cómo empezar con los ODS en las universidades", elaborada en col·laboració amb la Red Española para el Desarrollo Sostenible (REDS)⁶, defineix les contribucions clau de les universitats per a l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible estructurades en quatre àmbits:

1. **Governança i gestió:** establint uns sistemes de governança i gestió alineats i incorporant els Objectius de Desenvolupament Sostenible en el rendiment de comptes de la universitat
2. **Recerca i transferència:** promovent una recerca i transferència inter i transdisciplinar, cercant solucions i innovacions, així com la seva implementació internacional i local, creant capacitats per a la investigació.

³ ACORD GOV/132/2019, de 25 de setembre, pel qual s'aprova el Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya.
https://dogc.gencat.cat/ca/pdogc_canals_interns/pdogc_resultats_fitxa/?action=fitxa&documentId=857942

⁴ Universitats i Objectius de Desenvolupament Sostenible <https://ods.cat/>

⁵ Red Española para el Desarrollo Sostenible <https://reds-sdsn.es/> (A l'apartat Documentos hi ha tres informes relatius als ODS a les Universitats)

⁶ Cómo comenzar con los ODS en las Universidades <https://reds-sdsn.es/wp-content/uploads/2017/02/Guia-ODS-Universidades-1800301-WEB.pdf>

3. **Educació:** creant capacitats, formant els i les professionals que han d'implementar els Objectius de Desenvolupament Sostenible, treballant en educació per al desenvolupament i mobilitzant i implicant la joventut.
4. **Lideratge social:** fent palès el seu compromís públic, promovent el diàleg intersectorial, fent incidència política i mobilitzant el sector cap als Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Aquests quatre àmbits per a treballar en l'impacte social són majoritàriament acceptats per les universitats i són els que s'adopten com a referència en aquest Pla.

3. Principis

Els principis que guien el desenvolupament d'aquest pla, i que han de guiar el desplegament de les seves actuacions, són:

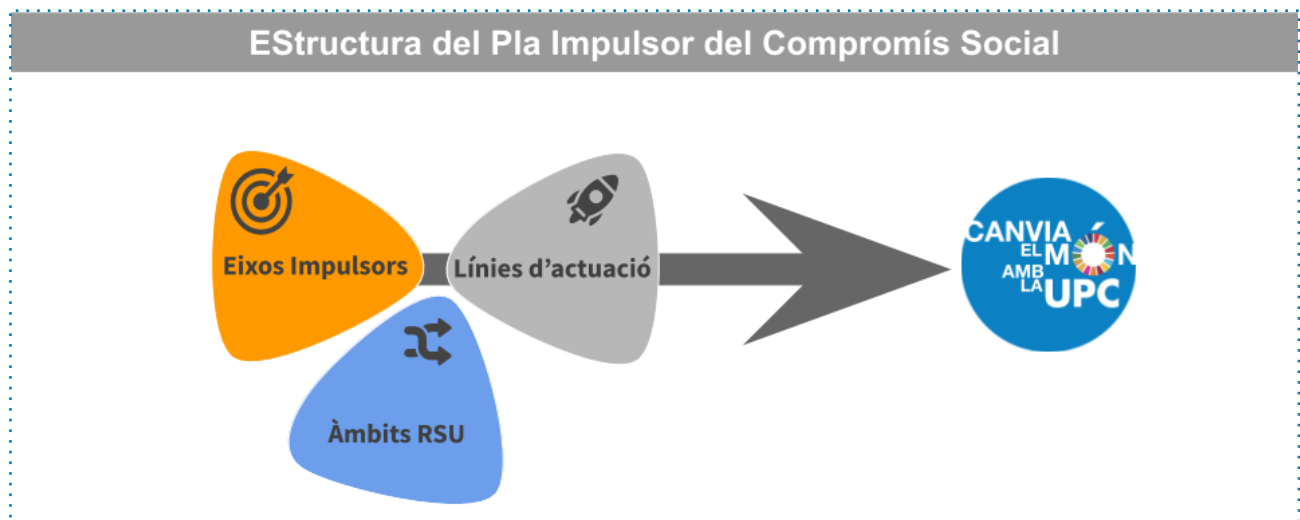
- ✓ Entendre l'activitat de **compromís social com a principi orientador** del conjunt de l'activitat de la universitat.
- ✓ Assumir una **perspectiva tant local com internacional i global**, en un context de reptes complexes.
- ✓ Millorar els **espais de comunicació i relació** entre la societat i la universitat (visibilitzar millor i escoltar més i millor).
- ✓ Posar les eines i els recursos per acompanyar els processos de canvi i afavorir la **participació**, la **col·laboració** i la **co-creació**, tan internament com amb la societat, aprofitant especialment la **transformació digital**.
- ✓ Operar sota la premissa de l'**eficiència**, l'**agilitat** i la **flexibilitat**, adaptant els processos i mecanismes a les necessitats dels objectius i dels projectes, en un **context d'urgència**.
- ✓ Situar l'aportació tecnològica pròpia de la UPC en un context d'**inter i transdisciplinarietat**.

4. Estructura del Pla

El compromís social de la UPC és molt més ampli que el que es recull en aquest pla. Les seves accions estan, en bona mesura, recollides en les diversos polítiques, programes i plans sectorials estructurats entorn les diferents dimensions de la Responsabilitat Social (inclusió, igualtat, sostenibilitat, cooperació...), que tenen una llarga trajectòria.

Aquest Pla Impulsor té per finalitat principal reforçar aquests polítiques, dotar-les de més coherència i millorar l'impacte de les seves accions, per donar aquest impuls a l'impacte social de la universitat.

Per a això, s'estructura en **4 eixos impulsors**, que actuen com a catalitzadors de l'activitat de les diverses polítiques sectorials, i en **5 línies d'actuació**, que estructurin les actuacions del pla.

Eixos impulsors

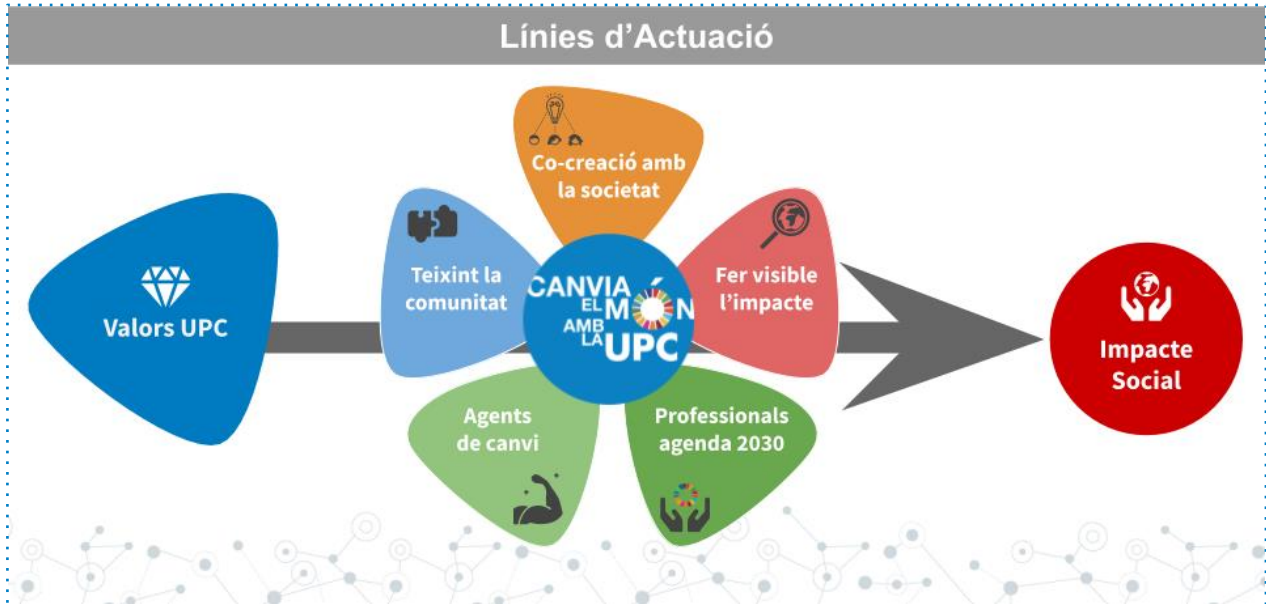
Aquests quatre eixos impulsors reforcen totes les accions de compromís social per millorar el seu impacte.

- **Escoltar les necessitats socials.** Desenvolupar nous canals per acollir les demandes socials dels grups d'interès i agents socials, i articular mecanismes de resposta i compromís (voluntariat, projectes, iniciatives conjuntes, etc.)
- **Connectar i acompanyar la comunitat.** Promoure la col·laboració en xarxa a la comunitat UPC i el seu entorn per a l'innovació social, amb un accent especial en connectar amb disciplines socials i humanístiques, les comunitats vulnerables i la comunitat Alumni.
- **Reconèixer el treball dels equips i les persones.** Donar valor a l'activitat de les persones de la comunitat que activen i desenvolupen iniciatives de Responsabilitat Social Universitària a través de diferents mecanismes de reconeixement.
- **Visibilitzar l'activitat, els resultats i l'impacte.** Fer més visible l'activitat de responsabilitat social de la comunitat UPC, fer-ne seguiment i mesurar-ne l'impacte i retre comptes, focalitzant els esforços en els àmbits en què la UPC pot aportar més.

Línies d'actuació

Prenent com a referència els quatre eixos impulsors, i amb la participació de la comunitat universitària i d'altres actors de l'entorn, s'han identificat **5 línies d'actuació** per als propers 3 anys, que tenen per objectiu impulsar l'impacte social de la UPC.

Co-creació amb la societat

Articular espais de co-creació de projectes, identificació de reptes i proposta de solucions col·laboratives, connectant la comunitat universitària amb la resta de la societat.

Una crítica recurrent a la universitat és que sovint treballa aïllada de la societat, des de la “torre d’ivori”. Des de fa anys la universitat ha obert espais i mecanismes més àgils i flexibles de transferència de tecnologia, de relació amb institucions, empreses, entitats i altres agents socials. És necessari anar més enllà: els reptes socials, locals i globals, són cada vegada més complexes, i cal superar la lògica on la societat identifica un problema i la universitat en cerca la solució. Calen espais de co-creació, en els que la comunitat acadèmica treballi conjuntament amb els altres agents tant en la identificació i definició de les necessitats i els reptes, com de les seves solucions i alternatives.

Actuacions

- **Plataforma de col·laboració per a l’impacte social:** desplegar un sistema d’intermediació amb entitats socials i altres agents en mode plataforma per facilitar l’articulació de col·laboracions amb el teixit social que siguin atractives per la comunitat acadèmica i pels actors socials, incloguin el reconeixement mutu i donin valor al coneixement no acadèmic.
- **Participació activa de la UPC a xarxes sobre els ODS:** adherir i implicar la UPC a compromisos públics, xarxes i grups de treball sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible, aportant proactivitat i vetllant per l’eficiència i l’efectivitat dels compromisos. Aquí s’inclouen iniciatives impulsades pel Consell Assessor del Desenvolupament Sostenible, Global University Network for Innovation, Consell Interuniversitari de Catalunya, Red Española para el Desarrollo Sostenible, entre d’altres.
- **Xarxes temàtiques de recerca i transferència vinculades als ODS:** articular i dinamitzar relacions entre grups de recerca entorn de temàtiques inter i transdisciplinàries de rellevància social. En són exemples l’economia circular (ODS12), l’acció climàtica (ODS13), o la resposta a Covid19 (ODS3), entre d’altres.
- **Comunitat ODS-UPC a la plataforma impulsa.upc.edu:** promoure els projectes col·laboratius innovadors sobre Objectius de Desenvolupament Sostenible a la comunitat UPC a través de la nova plataforma Impulsa i d’altres mecanismes col·laboratius.

Agents de canvi

Oferir a l’estudiantat de la UPC oportunitats d’aprenentatge transformador, amb vinculació amb els reptes i la seva resolució.

Connectar allò que passa a l’aula amb els reptes globals, amb la comunitat local i amb el teixit social ofereix oportunitats d’aprenentatge significatiu de gran valor. Aprendre a partir de reptes, buscar solucions a problemàtiques reals i d’alt valor social ofereix a l’estudiantat la possibilitat de comprometre’s i involucrar-se, aplicar els coneixements apresos i desenvolupar les competències personals i socials, com el treball en equip, la capacitat d’anàlisi crítica, el compromís social,...

Actuacions

- **Challenge Based Innovation:** Identificar i donar suport a les activitats docents i iniciatives d'aprenentatge existents que incorporen la metodologia d'innovació basada en reptes, fer-les visibles i articular relacions entre elles. Exemples: Challenge Based innovation (ETSETB), SolarDecathlon (ETSAV), Recircula Challenge (EEBE), Mapathon UPC, Hackathons UPC, etc.
- **CampusLab:** Articular relacions entre l'Estudiantat, el Personal Docent i Investigador i el Personal d'Administració i Serveis per afavorir que es facin projectes CampusLab vinculats als Objectius de Desenvolupament Sostenible, aprofitant plataformes com impulsa.upc.edu, i globalchallenge (iniciada per la Universitat Politècnica de Madrid).
- **Aprenentatge-servei i voluntariat social:** Dissenyar el programa de voluntariat per aconseguir un major impacte; reforçar i ampliar la perspectiva d'aprenentatge-servei a les activitats formatives de la UPC. Exemples: Programa Enllaça i Programa Aquí STEAM de la UPC, Programa ÈXIT, CASBA, suport al Servei Comunitari de l'ESO, les Mapathons, etc.
- **Experiències “canvia el món”:** Fer transcendir les experiències d'aprenentatge transformador de la UPC a través de recursos comunicatius amb protagonisme de l'estudiantat i elaborats pels propis participants, i recollir-los en un canal “canvia el món”.

Teixir la comunitat per al Compromís Social

Acompanyar i articular els membres de la comunitat UPC en la seva implicació tant personal com col·lectiva, afavorint la seva participació en projectes.

La comunitat universitària disposa d'un gran capital en forma de coneixement, però també de diversitat de punts de vista, de relacions i de compromisos individuals i col·lectius amb els reptes, tant interns com del nostre entorn. Per poder aportar a la societat com a institució, cal enfortir el capital social de la pròpia comunitat, articulant les connexions entre les persones que s'interessen i es comprometen amb les iniciatives de responsabilitat social.

Actuacions

- **Acompanyament per a l'impacte social:** Oferir als membres de la comunitat un acompanyament personalitzat per afavorir el compromís social individual i/o col·lectiu relacionat amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible. Això ha de permetre coordinar el suport que s'estan oferint en diferents àmbits com cooperació, igualtat o inclusió, d'una manera integrada en un servei d'orientació personalitzada.
- **Reconeixement del compromís social de la comunitat:** Fer visible i ampliar el reconeixement del compromís social de persones i equips de la comunitat UPC amb mecanismes efectius com el reconeixement al Personal Docent i Investigador amb punts PATT, PAD, crèdits ECTS per les activitats d'extensió universitària, el Premi UPC al compromís Social, el Premi Alumni UPC de l'any, entre d'altres.
- **Compromís social d'UPCAlumni:** Fomentar la participació i la visibilitat dels alumni de la UPC en projectes de responsabilitat social i Objectius de Desenvolupament Sostenible a través dels Clubs i Chapters existents, desplegant noves iniciatives com el Programa Universitat Ciutat Senior (PUCS), donant visibilitat de referents alumni en àmbits de

compromís social, o enfortint el vincle de la UPC amb la Responsabilitat Social de les empreses a través dels alumni UPC.

- **Atenció a les necessitats personals de la comunitat:** Elaborar un catàleg de serveis d'atenció i acompanyament personalitzat a les persones de la comunitat en les seves necessitats específiques, com ara necessitats educatives especials, suport psicològic, situacions socio-econòmiques, malalties, etc
- **Comunitat ODS a la UPC:** Crear comunitats locals en els campus i escoles de la UPC per a l'impuls del compromís social (Ambaixador@s dels ODS a la UPC, Curs-Taller ODS a tots els campus...).

Professionals per l'Agenda 2030

Assegurar la incorporació de la perspectiva del compromís social i els Objectius de Desenvolupament Sostenible en el conjunt de l'estudiantat, especialment a través de les activitats obligatòries i transversals.

Cada any 10.000 titulats i titulades completen la seva formació a la UPC: són els professionals del futur, que s'enfrontaran a un món canviant i uns reptes globals que requereixen la contribució de tothom i de totes les disciplines, també les tecnològiques. No es pot concebre un ensenyament de l'enginyeria, o de l'arquitectura, que no incorpori una visió holística i global de les desigualtats, de la crisi ecològica i climàtica, i de com la societat i les seves necessitats, complexes i canviant, es connecten amb allò que s'ha après a les aules.

Actuacions

- **Especialitzacions sobre els ODS:** Donar recolzament als centres docents per oferir programes especialitzats (intensificacions o "minors") vinculats als Objectius de Desenvolupament Sostenible.
- **Millorar l'impacte de la competència Sostenibilitat i Compromís Social:** Fer un diagnòstic i una proposta per millorar l'impacte de la competència Sostenibilitat i Compromís Social en el Grau.
- **ODS als TFG i TFM:** Definir un requeriment mínim per a tots els Treballs Fi de Grau i Treballs Fi de Màster per poder-los relacionar, si s'escau, amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible.
- **Portal "Canvia el món amb la UPC":** Dinamitzar el portal per facilitar a l'estudiantat poder implicar-se en projectes de compromís social de la UPC en un sol web i enllaçar-lo des de les pàgines dels centres docents i altres webs de referència per aquest col·lectiu.

Fer visible l'impacte social de la UPC

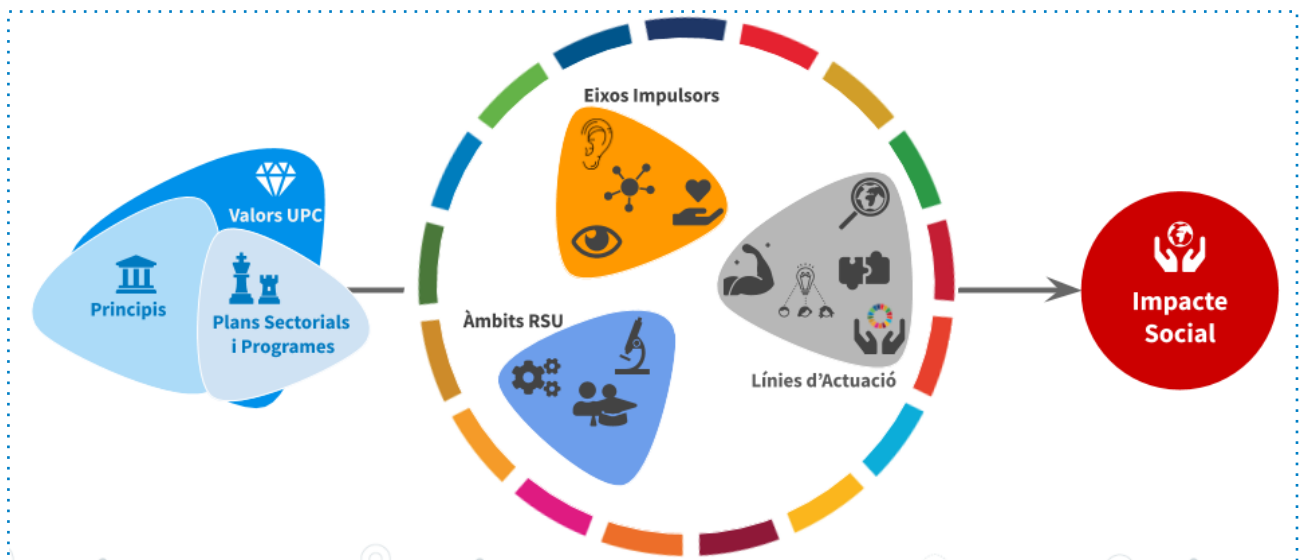
Avaluar i comunicar l'impacte social de la UPC.

Quin és l'impacte social de la universitat? Com es mesura? Com es fa visible? Cal crear un relat, dotar d'una identitat reconeixible i avançar en una mètrica que permeti explicar i donar cos a la

complexa realitat de l'impacte social de la UPC. Entre el "tot el que es fa des de la Universitat és social" i "només comptem uns determinats projectes socials" existeix una gama d'impactes a curt, mig i llarg termini. Cal avaluar l'acció, inspirar-se de models d'avaluació dels impactes (promoguts per xarxes universitàries com ACUP i CRUE, o sistemes com The Impact, etc.), compartir dades de forma oberta i transparent perquè altres ens puguin avaluar, i alhora generar productes comunicatius senzills i comprensibles per traslladar aquesta complexitat al nostre entorn.

Actuacions

- **Política de Dades Obertes ODS a la UPC:** Impulsar la publicació de quadres de comandament i dades obertes i reutilitzables en els diferents àmbits dels Objectius de Desenvolupament Sostenible per afavorir l'anàlisi de l'impacte social de la UPC.
- **Comunicar l'impacte social de la UPC:** Realitzar accions comunicatives d'impacte per explicar la contribució de la comunitat UPC en relació als Objectius de Desenvolupament Sostenible, tot prioritant el llenguatge infogràfic i interactiu.
- **Rànquing THE Impact:** Avaluar l'impacte de la UPC a la societat a través de la participació anual al ranking THE IMPACT.
- **ODS al DRAC, FUTUR i UPCommons:** Implantar un mecanisme per classificar els registres de DRAC segons els Objectius de Desenvolupament Sostenible i fer-ne la visualització a UPCommons i a FUTUR.
- **Enquesta a la comunitat sobre compromís social:** Realitzar una enquesta a tota la comunitat per obtenir informació sobre la percepció de la Responsabilitat Social entre aquest col·lectiu.

5. Governança

Responsabilitats

La responsabilitat política del Pla correspon al **Vicerektorat de Responsabilitat Social i Igualtat**.

La coordinació tècnica del Pla recau al **Gabinet d'innovació i comunitat de la UPC**.

Es constituirà una **Comissió de Compromís Social i Desenvolupament Sostenible** que tindrà per funció vetllar pel desplegament del Pla, tant pel que fa a les línies estratègiques d'actuació com dels principis que les orienten. La comissió en farà el seguiment de forma anual. Aquesta comissió estarà formada per representants dels grups d'interès de la universitat, tant externs com interns, implicats i interessats en accions de compromís social i els Objectius de Desenvolupament Sostenible, i es constituirà abans de finalitzar l'any 2020.

Es donarà suport als **Centres docents** i altres unitats acadèmiques per tal que impulsin accions de compromís social en el marc de la seva planificació estratègica i es faran visibles les accions que se'n derivin.

Es promourà un model de **governança participatiu, col·laboratiu i obert** en els projectes vinculats al Pla Impulsor.

Els equips de treball aplicaran metodologies de treball col·laboratiu com a espai d'escolta, diàleg i treball compartit.

Mecanismes de seguiment

El propi pla contempla diversos elements d'avaluació en la Línia estratègica 5 (Impacte Social), que permetran fer el seguiment dels resultats derivats de l'estratègia.

Igualment, s'elaborarà anualment:

- ✓ un **quadre de comandament** de seguiment de les accions.
- ✓ un **recull d'indicadors de compromís social** realitzats a partir de les dades obertes, agregats a nivell UPC i desagregats per Centres docents.
- ✓ un **informe executiu** de seguiment del Pla.

Aquesta documentació, que serà pública, serà presentada a la Comissió de Compromís Social i Desenvolupament Sostenible, que l'haurà d'aprovar.

6. Recursos

L'execució de les línies d'actuació d'aquest pla, en bona mesura, es recolzarà en la pròpia capacitat i compromís de les diverses unitats de la UPC, amb la coordinació del Gabinet d'Innovació i Comunicació, així com la captació de fons externs per al seu finançament. Per a algunes serà necessària la dotació de recursos econòmics específics.

Per donar suport al desplegament del pla es destinarà anualment una partida específica destinada a l'impuls de les accions d'aquest Pla al Pressupost de la UPC. Actualment, ja es compta amb les següents línies del pressupost UPC relacionades directament amb el Compromís Social:

- Política “Sostre de vidre”
- Pla UPC Sostenible
- Pla d’Inclusió i Discapacitat i Pla d’Igualtat de Gènere
- Programes del Centre de Cooperació al Desenvolupament
- Programa Aquí STEAM

Alhora, s’integren criteris socials i ambientals en la resta de les partides de despesa: contractació de béns i serveis, gestió sostenible de residus i recursos, inversions d’accessibilitat en infraestructures, inversions d’eficiència energètica i energies renovables, beques de suport, etc.).

Es preveu també buscar el finançament d’iniciatives a través de la Responsabilitat Social Empresarial (RSE) d’empreses i convocatòries relacionades amb les accions del Pla.

7. Annexos

Annex 1. Esquema de les línies d’actuació del Pla

Annex 2. Calendari d’execució

Annex 3. Documentació del procés participatiu

Annex 4. Compromisos i Reptes del Pla d’actuacions 2017-21 de la UPC.

Annex 1. Esquema de les línies d'actuació del Pla

Annex 2. Calendari d'execució

Línia d'actuació	Accions	Calendari				
		2n semestre 2020	1er semestre 2021	2n semestre 2021	1r semestre 2022	2n semestre 2022
Co-creació amb la societat	1.1 Plataforma de col·laboració per a l'impacte social					
	1.2 Participació activa de la UPC a xarxes sobre els ODS					
	1.3 Xarxes temàtiques de recerca i transferència vinculades als ODS					
	1.4 Comunitat ODS-UPC a plataforma Impulsa					
Agents de canvi	2.1 Challenge-based innovation					
	2.2 Campus Lab					
	2.3 Aprenentatge-servei i voluntariat social					
	2.4 Experiències "canvia el món"					
Teixir la comunitat pel compromís social	3.1 Acompanyament per a l'impacte social					
	3.2 Reconeixement al Compromís Social de la comunitat					
	3.3 Compromís social dels alumni de la UPC					
	3.4 Atenció a les necessitats personals de la comunitat					
	3.5 Comunitat ODS a la UPC					
Professionals per l'Agenda 2030	4.1 Especialitzacions sobre els ODS					
	4.2 Millorar l'impacte de la competència SiCS					
	4.3 Annex ODS TFG/TFM					
	4.4 Portal "Canvia el món" adreçat a estudiants					
Impacte social de la UPC	5.1 Política de Dades obertes sobre ODS a la UPC					
	5.2 Comunicar l'impacte social de la UPC					
	5.3 Ranking THE Impact					
	5.4 ODS al DRAC, Futur i UPC Commons					
	5.5 Enquesta a la comunitat sobre CS					

Llegenda: Disseny Implementació Permanent

Annex 3. Documentació del Procés Participatiu

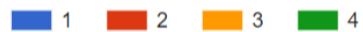
Per al disseny i elaboració d'aquest Pla s'ha dut a terme un procés participatiu, obert a la comunitat universitària i també a agents externs, en el que han participat més de 150 persones. Aquest procés ha seguit l'esquema i calendari que es mostra a la taula.

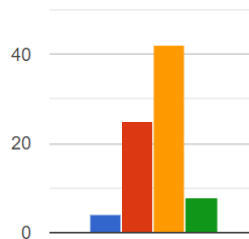
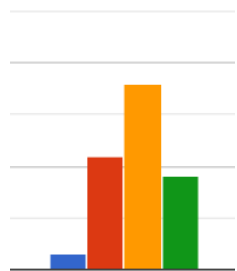
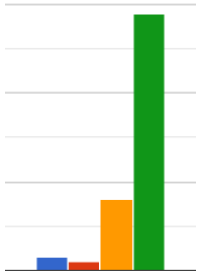
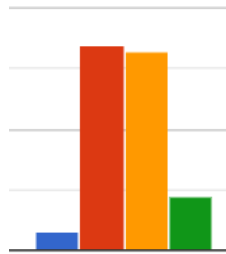
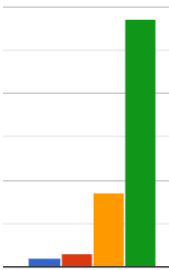
Procés Participatiu	
11 de juny	Sessió inici. Presentació a persones especialment involucrades en projectes de compromís social de dins i fora de la comunitat (sessió virtual).
11-18 de juny	Qüestionari. Pla impulsor del compromís social. Una vintena de preguntes sobre els eixos impulsors, i espai obert per a comentaris.
22 de juny a 1 de juliol	Aportacions. Procés participatiu per fer aportacions al debat [Eina virtual de participació - Padlet]. Recollia les propostes de les respostes al qüestionari i permetia el debat sobre elles.
9 de juliol	Sessió retorn. Retorn i debat a partir de les aportacions dels participants (sessió virtual).
20 d'octubre	Sessió Grup focal. Reunió tipus Grup Focal amb persones que han participat en tot el procés i s'han mostrat especialment actives i participatives.

Informe qüestionari Pla compromís social

1- EIX ESCOLTAR:

(1. gens d'acord / 4. totalment d'acord)

<p>La UPC està a prop de les necessitats i reptes socials, globals i de l'entorn</p> <table border="1"><thead><tr><th>Rating</th><th>Percentage</th></tr></thead><tbody><tr><td>1</td><td>5</td></tr><tr><td>2</td><td>25</td></tr><tr><td>3</td><td>42</td></tr><tr><td>4</td><td>8</td></tr></tbody></table>	Rating	Percentage	1	5	2	25	3	42	4	8	<p>La UPC està contribuint a construir una societat més inclusiva</p> <table border="1"><thead><tr><th>Rating</th><th>Percentage</th></tr></thead><tbody><tr><td>1</td><td>5</td></tr><tr><td>2</td><td>20</td></tr><tr><td>3</td><td>38</td></tr><tr><td>4</td><td>18</td></tr></tbody></table>	Rating	Percentage	1	5	2	20	3	38	4	18	<p>La UPC ha de ser capdavantera per afrontar els reptes globals</p> <table border="1"><thead><tr><th>Rating</th><th>Percentage</th></tr></thead><tbody><tr><td>1</td><td>5</td></tr><tr><td>2</td><td>5</td></tr><tr><td>3</td><td>10</td></tr><tr><td>4</td><td>45</td></tr></tbody></table>	Rating	Percentage	1	5	2	5	3	10	4	45
Rating	Percentage																															
1	5																															
2	25																															
3	42																															
4	8																															
Rating	Percentage																															
1	5																															
2	20																															
3	38																															
4	18																															
Rating	Percentage																															
1	5																															
2	5																															
3	10																															
4	45																															
<p>La UPC disposa dels espais i canals per escoltar i atendre les necessitats i propostes de la comunitat universitària i organitzacions externes</p> <table border="1"><thead><tr><th>Rating</th><th>Percentage</th></tr></thead><tbody><tr><td>1</td><td>5</td></tr><tr><td>2</td><td>30</td></tr><tr><td>3</td><td>28</td></tr><tr><td>4</td><td>10</td></tr></tbody></table>	Rating	Percentage	1	5	2	30	3	28	4	10	<p>La UPC ha de participar en espais de diàleg transversal amb governs i entitats per contribuir a desplegar polítiques dels ODS</p> <table border="1"><thead><tr><th>Rating</th><th>Percentage</th></tr></thead><tbody><tr><td>1</td><td>5</td></tr><tr><td>2</td><td>5</td></tr><tr><td>3</td><td>15</td></tr><tr><td>4</td><td>35</td></tr></tbody></table>	Rating	Percentage	1	5	2	5	3	15	4	35											
Rating	Percentage																															
1	5																															
2	30																															
3	28																															
4	10																															
Rating	Percentage																															
1	5																															
2	5																															
3	15																															
4	35																															

→ Majoritàriament es considera que la UPC ha d'impulsar aquest eix, però en la valoració de si s'està fent, es disposa de mecanismes, etc, les respostes se situen entre 2 i 3.

Comentaris (còpia literal):

- Desenvolupar un mapa de aliances en el marc ODS.
- Hi ha una feina immensa per fer. Sempre i quan estiguem parlar de fer-ho de veritat i no postureig per quedar bé i omplir caselles, és clar.
- La UPC disposa dels espais i canals per escoltar i atendre les necessitats i propostes de la comunitat universitària i organitzacions externes però cal que siguin més visibles i fer-los arribar proactivament a la comunitat.
- Caldria recolzar a les persones i entitats externes a la UPC, que realitzen activitats de cooperació des de fa anys i que han acumulat experiència en aquest camp. Fins ara totes les col.laboracions que fem no estan reconegudes ni acadèmicament, ni financerament. Molts cops ens trobem en el "limbo", perquè ens sentim UPC (als països on col.laborem parlem constantment de la nostra universitat i dels seus programes de cooperació), però després la UPC no reconeix ni valora la nostra experiència, ja que ni som professors, ni som estudiants. Però sense nosaltres, els estudiants i professors no podrien efectuar els seus treballs, pels quals després SI que se'ls reconeix, tant acadèmicament com a nivell de cobriment de despeses.
- Crec que des de fa uns anys enrere la UPC està establint mecanismes d' escolta tant a nivell intern com extern. Jo com a PAS estic al cas i m' interessa tot el que això implica, però a nivell de comunitat UPC i sobretot a nivell de PAS no veig que això es faci evident. Falta formació, interès i motivació.
- S'ha de participar en espais de diàleg amb governs i entitats exigint que actüin i es comprometin a fer un canvi, i no pas com eina per donar publicitat aquestes institucions i/o entitats.
- Molta de la recerca que es fa té com a conseqüència directa una millora del benestar de les persones i així contribuïm a fer una societat més inclusiva. Encara hem de millorar els mecanismes per fer àgil que aquesta creació de coneixement creï un valor real perquè la transferència i el valor social sigui complet. Fins ara els canals principals han estat que les pròpies xarxes dels investigadors de la UPC han generat sensibilitat cap a temes socials a persones concretes que hem encaminat la nostra activitat investigadora cap a aquest àmbit. Estructurar aquesta escolta a nivell institucional segur que serà beneficiós. La recent convocatòria CCD-COVID19 ha obert un mecanisme molt interessant perquè ha permès estructurar projectes petits però molt locals i molt socials d'impacte bastant

directe i aquestes primeres col.laboracions són un bon punt de partida per fer créixer els projectes i obtenir finançament extern addicional. Potser fora aquest un mecanisme que podria actuar de primer embrió i amplificador de la labor social UPC amb retorn financer per la pròpia universitat com a efecte lateral. Que les entitats socials puguin adreçar reptes a la universitat i després els investigadors s'hi apuntin per engegar projectes conjunts podria ser una altra via també

- Crec algunes persones de la comunitat UPC està duent a terme un munt d'iniciatives a títol personal però que la "institució" desconeix i/o o no recolza. Hi ha unes quantes persones i/o grups de recerca "petits" molt compromesos amb la societat però només els grans grups reben l'impuls de la universitat. Hi ha una certa politització sobre els temes "sensibles" que afecten la societat i això desmereix la universitat, que hauria de ser totalment independent
- La UPC té diferents barreres per al foment del diàleg, segurament les dues més importants serien la falta de pràctica relacionada amb la transdisciplina, i segurament lligat amb això la plantilla envellida no ajuda.
- Pel que fa a a disponibilitat d'espais i canals per escoltar i atendre les necessitats i propostes, en el darrer any han hagut diverses iniciatives que considero que són molt importants, especialment l'atorgament d'una persona responsable de cooperació a cada facultat. Això ha facilitat un vincle a la UPC per a moltes persones interessades en el desenvolupament de projectes i activitats vinculades a la sostenibilitat, al món de la cooperació i a la conscienciació. Per altra banda, considero que òbviament encara hi ha molts passos a fer, i que un d'ells és que les associacions de la UPC vinculades als projectes de cooperació encara que moltes porten molts anys treballant en molts projectes on s'hi vinculen estudiantat i professorat, tenen poca visibilitat i aportació al món universitari més enllà de realitzar els seus projectes locals i internacionals fora de les aules.

- Crec que el gran potencial que té la UPC principalment és la formació i la docència, i que la vinculació d'aquestes entitats a diferents activitats formatives, com assignatures, xerrades i activitats de l'universitat s'hauria d'anar treballant. Per altra banda, el poder tenir un espai que suporti aquestes activitats promouria que la cooperació i les activitats que ara mateix es consideren encara alternatives i no troncal puguin tenir més importància, fomentant així els valors dels tres eixos que presenten actualment la UPC i dels que estic molt contenta que hagin aparegut.
- Poso un tres a les afirmacions que desconec, perquè no formo part de la comunitat UPC
- Les entitats territorials, ONGs, associacions, etc. (a vegades crítiques amb impactes ambientals negatius d'algunes tecnologies/infraestructures) han de ser reconegudes com actors fonamentals en el diàleg per reconèixer les necessitats i els reptes socials, globals i de l'entorn.

2- EIX CONNECTAR I ACOMPANYAR

(1. gens d'acord / 4. totalment d'acord)

<p>Cal posar al centre de les iniciatives de compromís social l'estudiantat i el seu aprenentatge.</p>	<p>La UPC estimula el compromís social de la comunitat i ofereix coneixement, eines i mecanismes de suport per motivar passar a l'acció.</p>	<p>La formació al personal en compromís social i ODS ha de ser un eix clau de la política universitària.</p>
<p>Les polítiques de la UPC són coherents amb els seus valors.</p>	<p>Cal impulsar molt més la col·laboració entre personal i estudiants de la universitat, així com amb el seu entorn</p>	

→ Majoritàriament es considera que la UPC ha d'impulsar aquest eix, però en la valoració de si s'està fent les respostes se situen entre 2 i 3.

Comentaris (còpia literal):

És molt important despertar la consciència del compromís social en l'estudiantat UPC, però no se si ho expressaria com posar-ho al centre. Per a mi un titulat UPC que sigui molt compromès socialment i no sàpiga un borrall d'enginyeria o d'arquitectura, o d'informàtica perd tot el seu valor. Per tant, si a invertir tot el que calgui i estructurar una bona formació per crear aquesta consciència de compromís social, però al centre hi ha d'haver la competència i l'excel·lència tècnica que al final és a través de la que podrem exercir aquest compromís social.

M'imagino slogans tipus

UPC: enginyers amb compromís social

UPC: arquitectes amb sensibilitat social

UPC: els matemàtics més socials

... i coses així, però el valor tècnic al centre i el compromís social fent el diferencial amb altres enginyers d'altres institucions

Les polítiques UPC encara no integren bé els valors de retorn a la societat i compromís social en el flux d'activitat, però jo crec que estem molt ben encaminats i que el pla de compromís social serà una eina decisiva per poder-ho acabar d'integrar

Entre valors institucionals sobre sostenibilitat i responsabilitat social, polítiques i accions concretes moltes vegades no hi ha coherència. Aconsello revisar la 'declaració de sostenibilitat de la UPC' aprovada l'any 2008! Les visions més crítiques amb la institució han de ser integrades en aquest procés de reflexió, no simplement excloses com 'aspectes ideològics'.

Estic d'acord en fomentar aquest impuls, i crec que hem d'introduir aquesta visió en la nostra feina, que de moment no tenim. Per tant, les iniciatives que vagin en compensar en el DRAC o altres mesures al PDI, PAS o estudiantat crec que són fonamentals, sinó la feina del dia a dia se'ns menja. Però tot passa per ampliar la visió primer.

Tot això està molt bé, però al final, sent realistes, els estudiants de la UPC van molt atrafegats amb classes, examens, entregues... i si totes aquestes col.laboracions han de suposar iniciatives voluntaries, afegides al curriculum universitari, costa molt que es puguin produir. Per tant, buscar la creació de més assignatures, o directament incloure conceptes de cooperació en les assignatures ja existents, seria una manera més eficient d'aconseguir que més estudiants siguin conscients d'aquests temes. Que formessin part de les assignatures troncales, no que es tractés de col.laboracions voluntaries d'iniciativa pròpia. Igualment passa amb els professors, caldria veure de quina forma se'ls pot implicar més i poden assolir una formació i experiència en el camp de la cooperació, que actualment no tenen. Que haguessin de complir alguns

mèrits i uns examens/pràctiques en aquest sentit (formació en valors, formació en cooperació, responsabilitat social, etc), no estaria malament.

Els espais de comunicació han de ser àgils i més visibles

La col·laboració amb l'entorn, en la forma que sigui és, si més no, tant important per exemple, com les publicacions científiques o com la pròpia docència. Jo penso que estem totalment desenfocats en el que hauria de ser prioritari per que la U realment sigui un instrument de transformació social, econòmica i política. L'únic aspecte en el que som presents, i encara es podria discutir, és el tecnològic. La cultura de la comunitat ha creat una zona de confort (sindicats els primers) en la que si fas 8 h de classe i un article científica al 2n quartil ja has complert. Jo personalment penso que això és una frau a la societat. Si no som capaços d'identificar els reptes que tenim com a societat i plantar-hi cara no farem res. Siguem una mica més valents please.

Hi ha una discrepància brutal entre el que diuen els nostres estatuts i el que es porta a terme a diverses de les nostres escoles i facultats i per part de diversos membres de la comunitat universitària. En certes facultats i escoles, senzillament cridar l'atenció sobre aquests aspectes és en la pràctica castigat. No hi ha manera de tenir dades fiables sobre aspectes bàsics del compliment dels estatuts pel que fa a l'equitat i a la no discriminació social. No hi ha cap acció efectiva d'inserció en l'entorn. Tinc documentades autèntiques barbaritats al respecte.

Afortunadament, la FOOT és un dels centres on aquests aspectes es tenen més en compte i on més s'ha avançat en molts aspectes. Però és la minoria i la seva representació en l'estadística dels nombres totals de l'UPC, i de les escoles i facultats de funcionament molt diferent molt millor representades en els organismes de decisió fan que el seu exemple no sigui seguit sinó sovint menystingut.

El mateix que l'anterior pàgina

Catalunya té un ric teixit associatiu que també coneix l'agenda dels ODS amb el qual col·laborar en iniciatives conjuntes.

La col·laboració amb l'entorn, en la forma que sigui és, si més no, tant important per exemple, com les publicacions científiques o com la pròpia docència. Jo penso que estem totalment desenfocats en el que hauria de ser prioritari per que la U realment sigui un instrument de transformació social, econòmica i política. L'únic aspecte en el que som presents, i encara es podria discutir, és el tecnològic. La cultura de la comunitat ha creat una zona de confort (sindicats els primers) en la que si fas 8 h de classe i un article científica al 2n quartil ja has acomplit. Jo personalment penso que això és una frau a la societat. Si no som capaços d'identificar els reptes que tenim com a societat i plantar-hi cara no farem res. Siguem una mica més valents please.

Catalunya té un ric teixit associatiu que també coneix l'agenda dels ODS amb el qual col·laborar en iniciatives conjuntes.

- La col·laboració amb l'entorn, en la forma que sigui és, si més no, tant important per exemple, com les publicacions científiques o com la pròpia docència. Jo penso que estem totalment desenfocats en el que hauria de ser prioritari per que la U realment sigui un instrument de transformació social, econòmica i política. L'únic aspecte en el que som presents, i encara es podria discutir, és el tecnològic. La cultura de la comunitat ha creat una zona de confort (sindicats els primers) en la que si fas 8 h de classe i un article científica al 2n quartil ja has acomplert. Jo personalment penso que això és una frau a la societat. Si no som capaços d'identificar els reptes que tenim com a societat i plantar-hi cara no farem res. Siguem una mica més valents please.
- Catalunya té un ric teixit associatiu que també coneix l'agenda dels ODS amb el qual col·laborar en iniciatives conjuntes.
- Hi ha una discrepància brutal entre el que diuen els nostres estatuts i el que es porta a terme a diverses de les nostres escoles i facultats i per part de diversos membres de la comunitat universitària. En certes facultats i escoles, senzillament cridar l'atenció sobre aquests aspectes és en la pràctica castigat. No hi ha manera de tenir dades fiables sobre aspectes bàsics del compliment dels estatuts pel que fa a l'equitat i a la no discriminació social. No hi ha cap acció efectiva d'inserció en l'entorn. Tinc documentades autèntiques barbaritats al respecte. Afortunadament, la FOOT és un dels centres on aquests aspectes es tenen més en compte i on més s'ha avançat en molts aspectes. Però és la minoria i la seva representació en l'estadística dels nombres totals de l'UPC, i de les escoles i facultats de funcionament molt diferent molt millor representades en els organismes de decisió fan que el seu exemple no sigui seguit sinó sovint menystingut.
- Tot això està molt bé, però al final, sent realistes, els estudiants de la UPC van molt atrafegats amb classes, examens, entregues... i si totes aquestes col·laboracions han de suposar iniciatives voluntaries, afegides al curriculum universitari, costa molt que es puguin produir. Per tant, buscar la creació de més assignatures, o directament incloure conceptes de cooperació en les assignatures ja existents, seria una manera més eficient d'aconseguir que més estudiants siguin conscients d'aquests temes. Que formessin part de les assignatures troncales, no que es tractés de col·laboracions voluntaries d'iniciativa pròpia. Igualment passa amb els professors, caldria veure de quina forma se'ls pot implicar més i poden assolir una formació i experiència en el camp de la cooperació, que actualment no tenen. Que haguessin de complir alguns mèrits i uns examens/pràctiques en aquest sentit (formació en valors, formació en cooperació, responsabilitat social, etc), no estaria malament.
- Tot el que s'exposa en una part s'acompleix però de vegades queda tot molt diluït o només centrat en PDI i estudiants. Crec que cal estimular més al PAS en tots aquests valors, implicar-lo més en algun procés. Sé que hi ha PAS implicat, però considero que són pocs. Per què? No sé el motiu exacte, però s'haurà de buscar la fórmula.
- Els espais de comunicació han de ser àgils i més visibles.

- És molt important despertar la consciència del compromís social en l'estudiantat UPC, però no se si ho expressaria com posar-ho al centre. Per a mi un titulat UPC que sigui molt compromès socialment i no sàpiga un borrall d'enginyeria o d'arquitectura, o d'informàtica perd tot el seu valor. Per tant, si ha invertir tot el que calgui i estructurar una bona formació per crear aquesta consciència de compromís social, però al centre hi ha d'haver la competència i l'excel·lència tècnica que al final és a través de la que podem exercir aquest compromís social. M'imagino slogans tipus UPC: enginyers amb compromís social:

UPC: arquitectes amb sensibilitat social
UPC: els matemàtics més socials... i coses així, però el valor tècnic al centre i el compromís social fent el diferencial amb altres enginyers d'altres institucions.

Les polítiques UPC encara no integren bé els valors de retorn a la societat i compromís social en el flux d'activitat, però jo crec que estem molt ben encaminats i que el pla de compromís social serà una eina decisiva per poder-ho acabar d'integrar.

- No crec que a la UPC hi hagi uns valors acceptats per la comunitat en general, d'altra banda també entenc que és difícil aconseguir-ho. Incidir en els estudiants és bàsic per canviar la societat però cal creure-s'ho i "perdre" temps en qüestions més humanístiques per generar tècnics complets. Cal "perdre" més temps en desenvolupar persones.
- Una altra vegada, el gran problema de la falta real de transdisciplina a tots els nivells, des dels graus, masters, doctorats, departaments, instituts... A més, una mancança estructural per la falta tant d'ensenyaments relacionats amb aspectes socio-culturals i biològics.
- El mateix que l'anterior pàgina.
- Estic d'acord en fomentar aquest impuls, i crec que hem d'introduir aquesta visió en la nostra feina, que de moment no tenim. Per tant, les iniciatives que vagin en compensar en el DRAC o altres mesures al PDI, PAS o estudiantat crec que són fonamentals, sinó la feina del dia a dia se'ns menja. Però tot passa per ampliar la visió primer.

Entre valors institucionals sobre sostenibilitat i responsabilitat social, polítiques i accions concretes moltes vegades no hi ha coherència.

Aconsello revisar la 'declaració de sostenibilitat de la UPC' aprovada l'any 2008! Les visions més crítiques amb la institució han de ser integrades en aquest procés de reflexió, no simplement excloses com 'aspectes ideològics'.

3- EIX VISIBILITZAR

(1. gens d'acord / 4. totalment d'acord)

<p>La UPC comunica de forma clara i efectiva el valor del compromís social a la seva comunitat.</p> <table border="1"><thead><tr><th>Rating</th><th>Percentage</th></tr></thead><tbody><tr><td>1</td><td>4</td></tr><tr><td>2</td><td>38</td></tr><tr><td>3</td><td>31</td></tr><tr><td>4</td><td>7</td></tr></tbody></table>	Rating	Percentage	1	4	2	38	3	31	4	7	<p>La UPC produeix recerca útil per a la societat, contribuint a resoldre els majors reptes globals i de l'entorn.</p> <table border="1"><thead><tr><th>Rating</th><th>Percentage</th></tr></thead><tbody><tr><td>1</td><td>3</td></tr><tr><td>2</td><td>8</td></tr><tr><td>3</td><td>32</td></tr><tr><td>4</td><td>19</td></tr></tbody></table>	Rating	Percentage	1	3	2	8	3	32	4	19	<p>Els mitjans de comunicació donen cobertura suficient a les accions de compromís social de les universitats.</p> <table border="1"><thead><tr><th>Rating</th><th>Percentage</th></tr></thead><tbody><tr><td>1</td><td>3</td></tr><tr><td>2</td><td>7</td></tr><tr><td>3</td><td>32</td></tr><tr><td>4</td><td>18</td></tr></tbody></table>	Rating	Percentage	1	3	2	7	3	32	4	18
Rating	Percentage																															
1	4																															
2	38																															
3	31																															
4	7																															
Rating	Percentage																															
1	3																															
2	8																															
3	32																															
4	19																															
Rating	Percentage																															
1	3																															
2	7																															
3	32																															
4	18																															
<p>Els titulats i titulades de la UPC són competents i responsables en sostenibilitat i compromís social.</p> <table border="1"><thead><tr><th>Rating</th><th>Percentage</th></tr></thead><tbody><tr><td>1</td><td>5</td></tr><tr><td>2</td><td>28</td></tr><tr><td>3</td><td>18</td></tr><tr><td>4</td><td>4</td></tr></tbody></table>	Rating	Percentage	1	5	2	28	3	18	4	4	<p>La UPC ha de retre comptes mitjançant mecanismes d'avaluació externs que mesurin el seu progrés en compromís social.</p> <table border="1"><thead><tr><th>Rating</th><th>Percentage</th></tr></thead><tbody><tr><td>1</td><td>5</td></tr><tr><td>2</td><td>5</td></tr><tr><td>3</td><td>22</td></tr><tr><td>4</td><td>28</td></tr></tbody></table>	Rating	Percentage	1	5	2	5	3	22	4	28											
Rating	Percentage																															
1	5																															
2	28																															
3	18																															
4	4																															
Rating	Percentage																															
1	5																															
2	5																															
3	22																															
4	28																															

Comentaris (còpia literal):

Aquesta mesura del compromís social s'ha de fer sota allò més bàsic que és l'accés i suport de l'estudiantat procedent de mitjans més desfavorits i de comunitats amb més problemàtiques i ha de ser transversal i d'obligat compliment i monitoritzada externament a les escoles i facultats seguint a totes elles uns mateixos barems. La cobertura mediàtica sembla ésser l'objectiu prioritari de l'equip de govern i això no pot ser així. En tenim més de la que mereixem, perquè molts membres de la comunitat universitària callem per fidelitat malentesa a la institució mancances i violacions dels nostres deures socials que hauríem de fer públiques com a ciutadans. Sortim millor a la foto del que mereixem estadísticament parlant. Per aquí no anem bé. Si es potencia el factor postureig mediàtic, es corre el risc molt comprensible que molts que fins ara callen parlin.

En les escoles caldria trobar un "espai per la cooperació" que fos un lloc físic on les persones poden desenvolupar els seus projectes de cooperació. No seria com un departament ni com una delegació d'estudiants, sino que seria un espai obert i multidisciplinar, al servei de la cooperació, però on hi assisteixen persones i entitats de fora la universitat, també implicades en projectes. Disposar d'un espai físic proporcionat per la universitat solventaria molts problemes que les petites ONGs sempre pateixen, i al mateix temps, fomentaria una relació més directa i intensa amb la universitat.

L'accountability sempre ajuda a millorar, per tant retre comptes només ens farà evolucionar a millor. L'única cosa és que això també pot afegir una pressió externa innecessària que potser no volem assumir ara com a institució i també té l'efecte pervers de condicionar l'activitat de la UPC per sortir bé a les fotos. Potser genuïnament trobem una forma pròpia de compromís social que no surt ben retratada als rankings internacionals i aquí hem de pensar internament què volem. Jo no em decanto per cap via, però sí que veig els pros i contras dels rankings externs en una fase tan primerenca com ens trobem.

De responsabilitat social entre els nostres titulats i titulades crec que hi ha molta heterogeneïtat encara. Alguns centres promouen aquests valors de fa molts anys i altres no tant. I així es reflecteix en els nostres professionals encara. La visió més enginyeril de resoldre problemes de forma eficient a tota costa no sempre va alineada amb la sensibilitat que requereix el compromís social i crec que faltaria treballar aquesta alineació amb més profunditat.

La comunicació pot millorar encara. Però no és un problema UPC. La comunicació digital és desendreçada per naturalesa, els fluxes d'informació són multidireccionals, caòtics, és difícil estar segur que saps tot el que s'està fent dins la pròpia institució i encara més assegurar que un de fora que ho vol saber ho trobi tot des d'un únic punt d'accés i més encara que això es comuniqui bé als mitjans.... Com a mínim identificar un punt centralitzat d'accés que s'hi arribi amb un click des del web principal UPC tindria un efecte de compacitat positiu. A nivell intern els investigadors tampoc tenim clar com comunicar quan ni a qui el que fem i establir un protocol general podria ajudar a posar ordre.

Per exemple, quin tipus d'activitat són notícia i quines no? Quan engeguem coses amb impacte social on s'han de "notificar" a premsa? CTT ho fa? i els que no són col.laboracions formals? perquè en temes socials d'aquestes en fem moltes...

Cap dubte sobre la utilitat d'una gran part de la recerca. Més dubtes sobre el recorregut real d'aquests avenços i de quants d'ells realment impacten en la societat.

Crec que s'ha fet i s'estan fent esforços en aquest sentit però encara hi ha una quantitat de persones amb una "cultura" antiquada i amb una valors "poc socials".

Es difícil visibilitzar una cosa que no es practica!!

L'esforç en comunicació i visibilització no pot ser només per mitjans (xarxes socials o pàgines webs) sinó per fomentar l'interés en aquestes donant-li importància a la investigació i l'aprenentatge. Sinó, s'acabarà arribant a les persones que ja estan conciençades només.

Igual que les altres pàgines

4- EIX RECONÈIXER

(1. gens d'acord / 4. totalment d'acord)

<p>Les activitats de compromís social han de tenir el mateix reconeixement que les activitats de docència i recerca.</p>	<p>La UPC reconeix adequadament la participació de la seva comunitat en activitats vinculades al compromís social.</p>	<p>La responsabilitat social anirà adquirint progressivament més rellevància en la política universitària.</p>
<p>Donar visibilitat a les iniciatives de compromís social (premis, notícies, etc.) és un reconeixement suficient.</p>	<p>La universitat ha reconèixer les iniciatives d'aprenentatge experiencial i d'aprenentatge servei de l'estudiantat.</p>	

Comentaris (còpia literal):

Insisteixo. Tenim el focus equivocat. La universitat s'esta convertint molt depressa en una mena d'escola secundària amb professorat allunyat generacionalment de la seva audiència. La nostra cultura es basa excessivament en mirar-nos el melic i comptar quants PAR PATT ens han sorit.... Cultura de rendiment de comptes desfasada socialment.

Cal començar per practicar a casa allò que volem anar a predicar a fora. I de manera transversal i equitativa a tota la comunitat universitària UPC. El reconeixement ha de prendre la forma que s'entén a les diverses avaluacions a què els diversos col·lectius de la comunitat universitària ens veiem sotmesos, altrament és fum. I ha de tenir com a objectiu honest un cop estiguem preparats per sortir fora on no ho fem una millora de la situació. Això a certes facultats i escoles requereix d'una intervenció externa per part d'unes autoritats universitàries sensibles al tema a llocs clau que ara manquen, i que en molts casos van sortir d'aquestes mateixes facultats i escoles i en condonen i afavoreixen el comportament.

La responsabilitat social anirà adquirint progressivament més rellevància en la política universitària - tan de bo sigui així.

Cal un reconeixement econòmic per incentivar la participació

El reconeixement fa falta, però no només des de la universitat, sinó també des de la pròpia societat en que vivim.

En el nostre cas (una entitat externa a la UPC, però que consta dins del registre d'associacions de la UPC), la nostra dedicació en els projectes de cooperació ha estat sempre voluntària. Repeteixo: sempre voluntària. Només hem rebut, en el millor dels cassos, el pagament de despeses.

Tot i així, a través dels anys hem anat assolint una experiència i coneixements que no vam estudiar durant la carrera i que hem adquirit gràcies a la nostra pròpia pro-activitat, curiositat i compromís social. Així, la majoria dels nostres companys (titulats, professors, etc...) que s'han dedicat a treballar en feines remunerades, contribuint "només" a seguir fent girar la roda de societat occidental, no han assolit aquests coneixements.

Al cap d'uns anys, el resultat és que nosaltres els hem superat de llarg en coneixements, però ells ens han superat (també de llarg) en remuneració.

Els coneixements adquirits des de la cooperació internacional contribueixen a millorar les condicions de vida de moltes persones en situació més vulnerable que la nostra i ajuden a fer comunitats més justes i igualitàries. Però a ulls dels nostres companys -i de la societat en general- que no han emprès el mateix viatge que nosaltres (i que tampoc tenen consciència social envers aquests temes), simplement ho veuen com una cosa exòtica que queda molt bé durant una conversa informal d'un aperitiu o sopar, però res més.

Desgraciadament, aquesta també és la visió que la societat té de nosaltres: uns personatges anti-sistema, una mena de missioners-hippies, que ens dediquem a viatjar pel món (amb la qual cosa, sempre estem de vacances), que fem molta feina necessària que ningú més està fent, però que en cap moment ningú valora.

Mentrestant, les persones que s'han quedat aquí continuen cobrant el seu sou (segurament amb plusos d'antiguitat), però no han provocat cap canvi positiu en la societat. Tot i així, la societat els premia a ells i no a nosaltres.

El reconeixement a nivell de premis i mitjans és bo -tots hem tingut els nostres moments de glòria- però no suficient. Caldria que anés acompanyat del reconeixement acadèmic (encara que no formem part del personal de la UPC) i conseqüentment, també caldria reconèixer la nostra feina de forma econòmica.

La nostra activitat més important durant tots aquests anys ha estat de formació de l'estudiantat durant els viatges a terreny (i també durant les etapes prèvia i posterior als viatges). Es tracta d'una formació multi-disciplinària que hem anat formulant a base de prova i error, i que ens hem pres molt seriosament, tot generant documents molt útils per als estudiants. La formació ha anat molt més enllà de la disciplina de l'arquitectura, abastant tota mena de temes com el medi ambient, la biologia, la topografia, la salut, les normes culturals per als estudiants (per tal que siguin acceptats en les societats a on aniran a treballar), les tradicions culturals del país, fins a tècniques de resolució de conflictes entre els equips. Per totes aquestes formacions nosaltres ens hem hagut de formar molt.

Amb tot això, en diverses ocasions hem compartit els nostres coneixements en xerrades i cursos. En alguns casos, les nostres ensenyances inclús han format part de cicles formatius oficials de la UPC. Però en cap de tots aquests casos s'ha remunerat la nostra participació, ni tampoc s'ha reconegut acadèmicament. Només se'ls ha reconegut aquest privilegi als professors titulars de la UPC, que d'alguna manera estaven implicats en el projecte.

Cal dir que sense la participació de moltíssimes "entitats pont" com la nostra, els projectes de cooperació internacional no serien possibles. Les entitats externes establim un pont de connexió entre la universitat i el terreny, i això és una funció molt important i necessària, però que la majoria de cops es queda en el "limbo" i no es reconeix per cap banda.

En aquest sentit, fa molts anys que lluitem per poder tenir representació en alguna assignatura de la UPC, però fins ara ha estat sense èxit. Tot i que sabem que hi ha persones que si que ens recolzen en aquest sentit, trobem que falten encara molts esforços per a poder assolir-ho.

Creiem fermament que cal valorar tots aquests coneixements que no es poden adquirir de cap altra manera que viatjant al terreny, assumint un estil de vida amb una sèrie de precarietats i renúncies, a canvi de tenir una vida "més interessant i diferent".

Cada cop que fem alguna xerrada o presentació sobre la nostra feina, el públic en general es queda bocabadat i gratament sorprès de la gran quantitat de coses que fem i del que som capaços de transmetre... quan ells es pensaven que simplement ens dedicàvem a viatjar i viure de vacances! ;-)

Demano disculpes per la longitud de l'escrit, però és un problema que arrosseguem des de fa molts anys, i ara que se'ns dona la oportunitat, hem volgut aprofitar per exposar-lo amb claredat i profunditat.

La veritat és que tampoc tenim una solució concreta al problema, però és un tema que ens preocupa i que volíem compartir. Justament perquè el futur de la nostra pròpia associació està en joc degut a aquesta precarietat, ja que cada cop tenim més dificultats per sobreviure. I més encara en les circumstàncies actuals de la COVID-19, on totes les subvencions amb que comptàvem han estat cancel·lades.

Moltes gràcies per escoltar la nostra visió externa i menys institucional i per donar-nos veu. Sent, tal com som, una entitat que fa molts anys que col·laborem en la formació de la comunitat universitària, creiem que la nostra activitat és important i seria bo que tingués futur i més reconeixement, tant a nivell acadèmic com, sobretot, a nivell econòmic.

Aquest és un debat més general. El biaix a reconeixement de publicacions d'impacte és conegut. Però també és cert que la UPC no està sola en l'ecosistema i que mentre les valoracions per promocionar en la carrera universitària a nivell estatal no es moguin dels "papers indexats" qualsevol indicador intern que promocioni l'activitat dels investigadors UPC en altres tasques va en detriment de "puntuar" a nivell de publicacions, senzillament perquè el temps és limitat i si el dediques a altres coses no el dediques a publicar. Hem de tenir ben present, quan això s'articuli que crear un sistema de reconeixement que potenciï que els nostres investigadors incrementin la dedicació a aquests àmbits a costa de no publicar els posarà en situació de vulnerabilitat per defensar places en el futur perquè no se'ls podrà prioritzar objectivament davant de grans CV externs plens de publicacions importants (a menys que es dissenyin normes pels concursos UPC que ho tinguin en compte també). A mi l'única forma de conciliació que se m'acut ara mateix és que cada investigador disposi d'uns post-docs (dos idealment) a temps complert ESTABLES sempre que puguin compensar la diversificació d'activitat del PDI (sabem que els recursos són els que són, però si la institució no ajuda a aportar mans per arribar a tot, quedem sempre coixos) Per tant, hem de ser conscients que reconèixer altres coses redundarà necessàriament en un pitjor posicionament de la UPC en els rankings internacionals de referència, encara que ens posicioni millor en altres rànquings que potser també interessin. Cal pensar-hi

D'altra banda, crec que és fonamental reconèixer i impulsar el compromís social de tots els agents de l'ecosistema UPC: Professors, investigadors, estudiants, PAS, no només estudiants i no només investigadors. Cadascú contribueix des d'un rol diferent i és fonamental que això rebi reconeixement. Per descomptat la visibilització és una forma primera de reconeixement. Però en un sistema on hi ha processos d'avaluació sistemàtics implantats, si el reconeixement no es tradueix en la introducció d'indicadors apropiats en aquests mecanismes d'avaluació (règim de dedicació, reconeixement de quinquennis, o creació d'un tram nou de compromís social, qui sap) no impulsarem. Els sistemes d'avaluació tenen un efecte inalienable d'adaptació de l'avaluat als indicadors que "puntuen". Així que, en la meva opinió, sense indicadors de compromís social en els mecanismes d'avaluació, no hi ha impacte directe del pla en l'activitat del personal de la UPC (seguiran dedicant-s'hi els de sempre, que ho fan per vocació intrínseca). Això també val pels estudiants, en el qual cas, el reconeixement és més fàcil d'articular en forma de qualificacions de competències transversals o de reconeixement de credits.

No entenc l'ultima pregunta. Respecte a "La responsabilitat social anirà adquirint progressivament més rellevància en la política universitària", costa una mica de respondre

Les activitats de compromís social han de tenir el mateix reconeixement que les activitats de docència i recerca... Us torneu a oblidar de la transferència de tecnologia, molt important en la UPC i molt vinculada amb el compromís i la responsabilitat social. Imperdonable que tampoc estigui reconeguda com cal.

Igual que les altres pàgines: un tres quan no tinc prou informació per respondre

Crec que a part de la visibilitat, és important tenir algun reconeixement encara que siguin pocs, no cal gaire. Perquè les iniciatives socials en principi tenen caire de voluntariat, eprò si volem que agafin importància entre la comunitat, sempre serà millor un reconeixement. En aquest sentit significa que la UPC també les reconeix.

La clau és que les activitats de compromís social tinguin el mateix reconeixement que les activitats de docència i recerca.

Les activitats de compromís social, relacionades amb l'aprenentatge de l'estudiantat, haurien de ser un aspecte a tenir en compte en la valoració de l'activitat docent.

S'ha de reconèixer l'esforç no només de PDI i estudiants, sinó de PAS que molts cops queda invisibilitzat davant la comunitat universitària.

Igual que les altres pàgines: un tres quan no tinc prou informació per respondre.

Crec que a part de la visibilitat, és important tenir algun reconeixement encara que siguin pocs, no cal gaire. Perquè les iniciatives socials en principi tenen caire de voluntariat, però si volem que agafin importància entre la comunitat, sempre serà millor un reconeixement. En aquest sentit significa que la UPC també les reconeix.

La clau és que les activitats de compromís social tinguin el mateix reconeixement que les activitats de docència i recerca.

Les activitats de compromís social, relacionades amb l'aprenentatge de l'estudiantat, haurien de ser un aspecte a tenir en compte en la valoració de l'activitat docent.

Annex 4.

Compromisos i Reptes del Pla d'actuacions 2017-21 de la UPC.

Compromisos
<ol style="list-style-type: none">
1. Una Universitat amb identitat i personalitat pròpia i diferenciada
2. Una Universitat per una docència d'excel·lència
3. Una Universitat oberta al món
4. Una Universitat que valoritza la recerca i la transferència de tecnologia
5. Una Universitat connectada amb la societat
6. Una Universitat compromesa amb la societat
7. Una Universitat responsable, transparent, oberta a tothom i que respecta i escolta
Reptes
<ol style="list-style-type: none">
1. Disposar d'una oferta acadèmica de qualitat orientada a satisfer les necessitats de la societat
2. Incrementar el nombre d'estudiants que accedeixen als estudis de la UPC
3. Aconseguir la formació integral de l'estudiantat com a eix vertebrador de l'activitat de la Universitat
4. Reforçar el vincle entre la UPC i els seus titulats (alumni)
5. Consolidar el posicionament de la UPC com a universitat líder en els àmbits de recerca que li són propis
6. Consolidar el posicionament de la UPC com a universitat líder en transferència i intercanvi de coneixement i tecnologia
7. Promoure una estructura més federal, transparent i participativa per a la UPC afavorint l'orgull de pertinença i identificació amb la institució
8. Transformar la UPC en una universitat plenament digital
9. Dissenyar un pla estratègic de personal negociat amb l'Administració i d'acord amb les unitats
10. Ser líders d'opinió en temes propis de la Universitat
11. Incrementar el compromís de la UPC amb la societat i el territori
12. Incrementar la sostenibilitat financera de la Universitat per garantir l'excel·lència de l'activitat acadèmica que s'hi desenvolupa